

og skaffe dem ind i en anden, nogenlunde selvstændig Stilling. Han kan imidlertid ikke gjøre det, fordi han ikke har Midler dertil; han har nemlig ikke saa og saamange Lundsfinder Nigsdaler at kunne sætte i en Bondegaard, som hans Søn saa kan drive. Med Hensyn til hele dette Spørgsmaal skal jeg endvidere bemærke, at det naturligtvis vilde være meget urimeligt, om Embedsmændene vilde fordrø at kunne opdrage deres Børn luxuriøst, men det forlanges heller ikke. Fordringerne ere jo imidlertid meget forskellige efter de forskellige Livsvillkaar. Der er visse Embedsstillinger, som man ikke bør betroe til en Mand, medmindre han staaer paa et vist Trin af aandelig Dannelse, men saa kan man virkelig ikke med Billighed forlange af en saadan Embedsmand, at han ikke skulde søge at lade denne Dannelse gjennem Opdragelsen komme tilstede ogsaa i hans Omgivelser. Man kan ikke forlange, at den Mand, der selv lever som Departementschef, skal lade sig nøie med, at hans Børn faae en Underviisning som den, der gives i Almuekolerne. Det vilde jo bringe en Forstyrrelse ind i det hele Familietiv, som vilde være utaalelig. Naar man gjør sig dette klart, saa vil man see, at det ikke er en urimelig Fordring, som stilles, naar man siger, at Opdragelsen i visse Stillinger maa kræve noget Mere, end den kræver i andre Stillinger. — Endnu maa jeg tilføie et Par Ord yderligere ligeledes om Adskillelsen mellem Lægmand og Embedsmand. Det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, talte om en Forskjel mellem Embedsmænd og Andre, som imellem Nydende og Ydende, imod hvilken jeg paa det Stærkeste maa protestere. Vi Embedsmænd ere ikke alene nydende. Vi yde foruden Andet vort Arbejde, og dette er vel lige saa godt, som naar Nogen betaler 2 Rd. eller 2 Edr. Sæd i Skat. Jeg arbejder og yder lige saa stærkt som det ærede Medlem, og jeg arbejder maaskee under et meget stærkere Tryk; thi jeg arbejder under et sjæleligt Tryk, under Ansvar for at gjøre min Gjerning tilstrækkelig dygtig. Jeg arbejder ofte med en piinlig Følelse af og Reflexion over, hvorvidt jeg vedblivende er istand til at udfylde den Gjerning, som jeg har paataget mig, og hvortil hele mit Liv er

knyttet. Dette er ofte en mere kostbar Ydelse end den, som gives af Andre, og den er ofte forbunden med meget ringe Nydelse. Ja, med Guds Hjælp har jeg vel fundet Nydelse i, hvad jeg gjør, fordi jeg har min Videnskab og min Virksomhed kjær; men denne Nydelse kan dog ofte være ledsaget af stærke og store Befymringer. Til Embedsmændene høre jo ogsaa de Militaire, og, foruden at de daglig yde et vanskeligt Arbejde, saa kommer der jo Dieblikke, hvor de maae yde meget mere. Hele denne Adskillelse mellem Nydende og Ydende er aldeles forkeert. Ja, hvis man gav en Mand 3,000 Rd. om Aaret, blot for at han skulde leve og indrette sig, som han selv vilde, saa var det en anden Sag; saa var han i Sandhed Nydende. Men giver man en Mand 3,000 Rd. for et bestemt Arbejde, saa giver man ham det som i høieste Grad Ydende. — Jeg sagde før, at man maatte kunne forstaae de forskellige Livsforhold for at kunne bedømme, hvad der fordres. Hvad hjælper det saa, at man svarer: En Mand maa jo kunne leve af 900 Rd.; thi deraf lever jo en Gaardmand. Jeg troer nu for det Første, at det for de fleste Gaardmænds Vedkommende, naar de virkelig kunde opgjøre deres Indtægter og deres Udgifter, og naar de regnede efter, hvad de maatte give ud, hvis de skulde skaffe sig fuldt Husly, hvad de maatte give ud, hvis de skulde kjøbe deres Brænde, og hvad de maatte give ud for deres Føde, hvis de ikke havde den paa deres Gaard, o. s. v., vilde vise sig, at de have mere. Men der er jo ogsaa mange Embedsmænd, der, medens de ere i Embede, ikke have mere end 900 Rd., og der er Embedsmænd, der maae leve af Pensioner, som ere endnu meget ringere. Og lad os saa fremdeles tage et Exempel. Naar en Mand, som Kongen har sendt som sin Repræsentant til det russiske eller det franske Hof, efter i 20 Aar at have levet i denne Stilling paa den Fod, som man forlanger, at han skal leve paa i den nævnte Stilling — vi votere jo selv, at han foruden sin Gage af en 10,000 Rd. skal have maaskee 20,000 Rd. til at fore Repræsentation for — og efter derhos maaskee at have tilsat sin private Formue i denne Stilling, hvis han over-